

S, DBA en DWS

Naar aanleiding van de discussie in de Ministerraad over de vrijhandelszone heb ik toegezegd over dit probleem een nota te zullen samenstellen, die in zijn structuur wel iets zal afwijken van de nota, die ten grondslag lag aan de vorige Ministerraadsdiscussie. We krijgen het niet meer voor elkaar om dit voor de aanstaande Ministerraad van woensdag 24 april te doen en ik wilde het daarom maar timen voor de Ministerraad van maandag de 29ste, waarvoor dus het stuk uiterlijk de volgende week donderdag uit moet.

Ik wil de volgende gedachten in de nota verwerkt zien:

- 1) De opmerkingen van Minister Mansholt over het multilaterale karakter van de regelingen, welke hij in de vorige Ministerraad gemaakt heeft, wil ik overnemen.
- 2) Ik wil voor wat betreft de problematiek van de vrijhandelszone drie gevallen onderscheiden:
  - a) problemen, die typisch aan de vrijhandelszone vastzitten, zoals origine-bepaling, waarbij men moet trachten coördinatie in Brussel te bereiken, maar waarbij het, wanneer dat niet lukt, mogelijk moet zijn een eigen standpunt in te nemen.
  - b) vraagstukken, welke gedekt worden door het verdrag en waarbij sprake is van een verdragsverplichting, die wij op ons hebben genomen. Dan zitten wij aan het verdrag vast en kunnen niet dan na onderlinge overeenstemming in Parijs een afwijkende standpunt innemen.
  - c) de belangrijkste groep, waarbij problemen aan de orde komen, die de twee terreinen raken, maar waarbij het hoofdprobleem zal zijn, of wij in de vrijhandelszone bepaalde dingen moeten verlangen, die in het verdrag van de Gemeenschappelijke Markt zijn opgenomen, hoewel zulks niet absoluut noodzakelijk is. Ik denk daarbij aan sociale harmonisatie, investeringsfonds, speciaal regiem, overgang van eerste naar tweede etappe, etc.

Ik sta op het standpunt, dat wij moeten trachten op die gebieden een gemeenschappelijk standpunt in te nemen, maar dat, wanneer dat niet lukt, wij actief moeten kunnen meewerken aan het vinden van alternatieve oplossingen.
- 3) De Engelsen moeten goed begrijpen, dat ze niet zonder verplichtingen dezelfde rechten zullen kunnen verkrijgen als de Zes. Ze zullen dus bepaalde speciale regels moeten accepteren. Waar de Engelsen echter terecht bevreesd voor zijn, is dat als het ware de zes landen automatisch gedrongen zullen worden in alle uitzonderingsposities, die de Fransen vragen.

Dat Engeland ^{niet} voor een dubbeltje op de eerste rij kan zitten, zou ik willen demonstreren aan het volgende geval. Wanneer de Engelsen veel van de franje van het Gemeenschappelijke Markt verdrag niet wensen over te nemen, dan moet het mogelijk zijn, dat een land, dat in moeilijkheden komt, kwantitatieve restricties tegen de Engelsen instelt.

Aangezien men in de Gemeenschappelijke Markt het concours mutuel en de hele institutionele structuur kent, betekent dit b.v., dat Frankrijk op een bepaald moment wel kwantitatieve restricties tegen Engeland zal moeten kunnen instellen en niet tegen de vijf overige landen. Maar dat betekent ook, dat wij dan bereid moeten zijn in zo'n geval niet automatisch dezelfde kwantitatieve restricties als Frankrijk instelt, over te nemen, maar moeten pleiten voor blijvende liberalisatie in het verkeer van Engeland tegenover zo mogelijk de vijf overige partners. Ik geloof, dat daarin een gezond compromis zou liggen. Het geheel komt er op neer, dat men zonder verwatering van de Zes moet erkennen, dat het ook in de vrijhandelszone voor een zeer groot deel gaat om de speciale positie van Frankrijk en dat voor dat probleem zonder de solidariteit van de Zes te doorbreken, oplossingen moeten worden gevonden.

- 4) Tenslotte moet in de nota zeer duidelijk tot uitdrukking komen welk een eminent belang Nederland aan de totstandkoming van de vrijhandelszone hecht. Er moet ook in tot uitdrukking komen, dat naar onze overtuiging in Frankrijk belangrijke groepen aanwezig zijn, die de vrijhandelszone zullen trachten te saboteren. Wij moeten tenslotte een pleidooi houden voor een uiterst actieve Nederlandse politiek in deze kwestie, waarbij het wel eens de taak van Nederland zal kunnen zijn om langs bilaterale weg het gesprek met de Engelsen open te houden en, wat vooral heel belangrijk is, precies uit te vinden tot welke grens de Engelsen bereid zijn te gaan.

Ik zou graag na Pasen een ontwerp voor een nota ontvangen, waarbij ik suggereer, dat Prof. Kymmell daartoe een eerste concept maakt.

18-4-57